

Stadig och lugn. Kanske orsaken till den berömda Löfven-effekten för Socialdemokraterna.

– Jag har min stil och låter mig inte göras om, säger Stefan Löfven.

AV OSKAR EKMAN FOTO PETER JÖNSSON

FOTO BERTIL ERICSON/SCANPIX

Socialdemokraternas partisekreterare Carin Jämtin berättar att Stefan Löfven är deras nya partiordförande den 27 januari i år.

”Jag bastar inte med några direktörer”

Det roligaste som har hänt i dag...? Ja, det kom ju rätt bra siffror.

Vi sitter i en fätöljgrupp i Stefan Löfvens ljusa arbetsrum på Socialdemokraternas gruppkansli i Gamla stan i Stockholm. SCB-undersökningen som presenterats på förmiddagen visar att Löfven-effekten håller i sig. Upp 6,6 procentenheter jämfört med valet 2010.

– Utöver det...? Tja. Jag har ätit en god lunch och diskuterat internationell politik.

Under en knapp timmes tid – mödosamt inpuslad i minutschemat – är Stefan Löfvens yvigaste gest att räta ut ett osynligt veck på kostymbyxorna. Han svarar vänligt på frågorna. Kortfattat och eftertänksamt, ibland lite avvaktande. Få utsvävningar, inga angrepp på politiska motståndare.

Stämningen bland kollegerna vid kaffeautomaten i fikarummet några minuter tidigare var betydligt mer uppsluppen. ”Stålmannen från Ådalen”, enligt en rubrik i tidningen Veckans Affärer, har återgett partiet en smula självförtroende.

Reserven var en drömvärning

Efter de turbulenta åren med Mona Sahlin och Håkan Juholt är partistrategerna tack samma över Löfvens nedtonade stil. Han är reserven som visat sig vara en drömvärning. En svetsare som blev fackbas, men gillas av näringslivstopparna.

Norrälänning, men bor i hyrestvåa i Stockholm. Äger inga komprometterande aktier. Inte ens en bil, faktiskt.

Den blanka kostymen är förresten det enda som partistrategerna tillåtit sig ha en försiktig synpunkt på.

– Ja, i början kom det en del förslag på klädval, säger Stefan Löfven på sina mjuka ångermanländska och skrattar. Men jag kör på mina egna skjortor som jag känner mig bekväm i. Jag har min stil och låter mig inte göras om.

Hade du några rädslor när du tog jobbet?

– En oro var naturligtvis att man skulle bli helt uppäten av uppdraget. Men det finns möjligheter att komma ifrån och min fru är väldigt bra på att i god tid se till att vi bokar in miljöombyten. I helgen var vi till exempel uppe i fritidshuset i Ö-vik. Där får man distans. Det första jag gjorde på fredagskvällen var att sätta mig i en Baden-Baden och se ut över viken. Det är så jävla vackert. Sedan satte vi potatis och träffade kompisar.

Dessutom hann Stefan Löfven läsa ”Sagan om den lilla, lilla gumman” för sitt 3-åriga bonusbarnbarn. Han har inga egna barn, men hustrun Ulla, som arbetar som administratör

inom Stockholms S-distrikt, har två vuxna barn sedan tidigare.

Stefan Löfven är född 1957 i Stockholmsförorten Hägersten. Hans biologiska mamma blev tidigt ensamstående med två pojkar och tvingades lämna bort minstingen Stefan. 10 månader gammal kom han som fosterbarn till familjen Iris och Ture Melander i Ådalen. Han höll hela tiden kontakt med sin biologiska mor, men det var ”mamma Iris” som blev riksbeaktad när hon i vintras avslöjade för medierna att sonen var Socialdemokraternas nye partiledare.

”Mina föräldrar var arbetare i ordets mest positiva bemärkelse.”

Fostrad i genuin arbetarmiljö

– Mina föräldrar var arbetare i ordets mest positiva bemärkelse, säger Stefan Löfven. Genuina. De har strävat på och alltid velat göra rätt för sig. Pappa var skogsarbetare och när mamma kom ut i arbetslivet var det som hemsamarit. Jag tror inte att de hade några stora drömmar. Man hade fått till det där med hus och jobb, och umgicks med släkt och vänner. Pappa var visserligen väldigt naturintresserad och såg gärna naturprogram på tv – kanske gav han någon gång uttryck för att han hade velat resa och se det där på riktigt. Men i stort sett var de nog nöjda med tillvaron där hemma i byn, i Sunnersta.

Stefan Löfven tystnar en stund. Letar efter något i minnet.

– Mamma sålde för Oriflame vid något tillfälle. Hon åkte runt och sålde parfym och tvålar för att hon ville köpa en bokhylla. Jag minns det där starkt, att jag beundrade henne

personfakta

Namn: Stefan Löfven.

Ålder: 54 år.

Gör: Sedan 27 januari i år partiordförande för Socialdemokraterna.

Familj: Hustrun Ulla, samt hennes två barn och tre barnbarn.

Bor: I lägenhet i Stockholm. Fritidshus i Örnsköldsvik.

fortsättning på sidan 12 ►

Stefan Löfven är sossureserven som blev en drömvärning som partiordförande för Socialdemokraterna. Nu laddar han för politikerveckan i Almedalen.

mötet stefan löfven

► för det. Bokhyllan skulle arbetas ihop, det var den generationens moral. I dag handlar många på kredit.

När blev dina föräldrar arga på dig?

–Ja..., säger Stefan Löfven och skrattar. Det var väl om man inte skötte sig så bra i skolan. I årskurs åtta hade jag en jobbig period, som väl många tonårspojkar har.

Det får du utveckla.

–Nej... Man har väl en tid när man är orolig. Det var lite bus i klassen. Jag hade väl inte suttit lugn och tyst hela tiden om man säger så... Men sedan i nian gick det bättre igen. Och det där har fått mig att tänka till. Det är lätt att hamna snett och inte komma på rätt spår igen om man inte, som jag, får stöd och har de rätta förutsättningarna. Därför är det viktigt att människor får både en andra, tredje och fjärde chans.

Fick hjälp av mamma

Det var också mamma Iris som med väninnan Ester hjälpte 15-åringarna Stefan Löfven och Per Bodin att grunda den lokala SSU-klubben. Mammorna gillade inte att de politiskt medvetna sönerna gick på dans hos Centerns ungdomsförbund.

Vilken fråga engagerade dig först?

–Det var internationella frågor generellt och det hade säkert med Palme att göra. Jag har ett svagt minne av hur jag såg John F Kennedys begravningskortege på tv när jag var 6 år. Sedan var jag 11 år när Robert Kennedy sköts och det tog jag väldigt hårt. Han stod för hopp. På våren samma år hade ju också Martin Luther King mördats. Jag minns att jag var ledsen, att det kändes som det onda segrat över det goda.

Efter tvåårigt ekonomiskt gymnasium jobbade Stefan Löfven bland annat som timmersorterare och som brevbärare i Sollefteå. Efter en svetsutbildning började han 1979 på Hägglunds i Örnsköldsvik.

Det var också där han inledde den långa fackliga karriär som 2006 gjorde honom till mäktig förbundsordförande för IF Metall.

Skulle du kunna svetsa ihop ett lok i dag?

–Haha. Nej. Hela lok gjorde jag inte då heller. Vi gjorde mellandelar, jag och Janne. Jag skulle behöva träna för att ta licensen igen, det provet måste man göra varje år. Någonstans finns det väl... Men jag minns dem som jobbat i 25 år och kunde allt från MIGMAG till gas och pinne, det imponerade på mig. De fick en yrkesskicklighet som jag aldrig hann få eftersom jag blev fackligt aktiv för fort.

Vad betyder din arbetarbakgrund i maktens korridorer?

–Jag ser kanske saker ur ett annat perspektiv... Om vi tar fortbildning som exempel, där vet jag med min erfarenhet hur viktigt det är för den som blir arbetslös. Den som jobbat på ett företag i 25 år och aldrig fått någon utbild-

"Man har väl en tid när man är lite orolig. Det var lite bus i klassen."

När Stefan Löfven var ung gick han på dans hos Centerns ungdomsförbund. Det gillade inte mamma, så hon såg till att en lokal SSU-klubb grundades.

ning får det väldigt svårt, också med självförtroendet.

Omvänt – är det märkligt att beträda ett fabriksgolvet i dag, med din lön och din makt?

–Jag känner mig i grunden inte så annorlunda, även om jag förstår att jag har gjort en resa. Men ibland blir det lite upphäusat, jag skulle gärna kliva in på ett företag och bara snacka lite och that's it. Så blir det inte i den här rollen. Men jag vill inte göra det för märkvärdigt.

Varför har alla socialdemokratiska partiledare Bruce Springsteen som idol?

–Han bara är bra, alltså. Jag har följt honom sedan "Darkness on the edge of town" 1978. Han slår an en ton hos vanliga löntagare.

Vilken låt säger mest om dig?

–Jag minns inte titlar som förr i tiden... Men kanske "My home town". En lugn låt om en far och son som åker runt i sin hemtrakt. Den känner jag mig hemma i.

Uppskattar Margot Wallström

Många direktörer inom näringslivet har uttryckt respekt för dig. Hur många har du badat bastu med?

–Va, nej, nej... Jag har inte bastat med någon.

Inte jagat vildsvin på något gods?

–Haha, nej. Jag skulle inte våga jaga...

Vore det ett bra tecken om direktörerna fortsätter gilla dig även som socialdemokratisk statsminister?

–Ja, det måste väl vara bra. Det ska inte ses som ett motsatsförhållande till andra önskemål, men ett land som Sverige klarar inte välfärden utan framgångsrika företag.

Vilket vore bästa jobbet för Margot Wallström?

–Haha, ja... Jag förstår frågan. Vi har natur-

ligtvis kontakt, men inte så att vi diskuterar specifika uppdrag. Jag uppskattar verkligen att hon vill bidra och det kommer inte vara några problem att hitta uppgifter.

Men du regeringspusslar väl lite i huvudet?

–Det är klart att jag gör! Och nu menar jag inte specifikt för Margot... Men det stannar i mitt huvud.

Kontrovers kring jämställdhet

En av få kontroverser som brukar nämnas kring Stefan Löfven är hans vägran att 2007 ställa upp på LO-kravet om särskilda jämställdhetspotter för att få upp kvinnolönerna. Fegt av basen för det mansdominerade IF Metall, tyckte kritikerna.

Å andra sidan hävdade han i varje intervju som gjordes månaderna efter partiledartillträdet att han hade Nina Björks feministklassiker "Under det rosa täcket" på nattgubordet.

Har du läst ut den nu?

–Den har jag läst ut.

Stefan Löfven reser sig och hämtar en tunn pocket från skrivbordet.

–Nu läser jag den här. "Illa far landet" av Tony Judt. Han ifrågasätter vad som händer med välfärdssamhället och drar paralleller till andra världskriget. När inte ens medelklassen känner att samhället räcker till, då finns grogrund för fascism. Det hände i Italien och Tyskland då och vi måste se upp med det även nu. Demokratien måste återerövas hela tiden.

Men tillbaka till kvinnolönerna. Hur ska de bli rättvisare?

–Det handlar om ett brett spektrum av åtgärder. Allt ifrån utbildningsmöjligheter, arbetsorganisation, lönesystem, rättvisa uttag av föräldraledighet, möjlighet till förskola på obekväma tider, äldreomsorg som fungerar...

Se där. Han kan ju det också, Stålmannen från Ådalen – låta som en infödd riksdagsledamot. ■